

MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA
PREVENTIVA EFECTUADA AL CARRER DE LA
CANUDA, NÚM 31-47, AVINGUDA DEL PORTAL DE
L'ÀNGEL, NÚM 9-11 DE CIUTAT VELLA, BARCELONA
(BARCELONÈS)

Codi MHCB: 123/06

Dates de la intervenció: 7 al 25 d'agost de 2006.

Carles Navarro i Barberán

Setembre de 2006

ÍNDEX

1. Fitxa tècnica -----	3
2. Situació del jaciment -----	4
3. Notícies històriques -----	6
4. Motivacions i objectius de la intervenció -----	11
5. Metodologia -----	13
6. Descripció dels treballs realitzats -----	14
7. Conclusions -----	18
8. Bibliografia -----	20

ANNEXES -----	25
----------------------	-----------

Inventari del Material

Repertori estratigràfic

Documentació gràfica

- **Documentació fotogràfica**
- **Documentació planimètrica**

1. Fitxa tècnica

NOM DE LA INTERVENCIÓ	Carrer de la Canuda,núm. 31-47, Avgda. Portal de l'Àngel, núm 9-11 de Barcelona
UBICACIÓ	Barri del Pi (Districte de Ciutat Vella) Barcelona
COORDENADES UTM Fus31N amb Datum ED50 (UB/ITC)	X: 430894, 430917, 430979, 430989 m. Y: 4582010, 4582008, 4582027, 4582063 m. Z: 11.42, 11.30, 11, 10.73 m. s. n. m.
CONTEXT	Zona urbana
TIPUS D'INTERVENCIÓ	Preventiva terrestre
CLASSE D'ACTIVITAT	Control i/o excavació
DATES D'INTERVENCIÓ	7-25 d'agost de 2006
PROMOTOR	FECSA ENDESA
EQUIP TÈCNIC	Direcció: Carles Navarro i Barberán

2. Situació del jaciment

El seguiment arqueològic que s'ha efectuat, i del qual presentem la memòria, s'ha portat a terme al nucli antic de Barcelona, concretament al barri del Pi, un indret amb terrenys quaternaris.

El terme municipal de Barcelona se situa bàsicament sobre una superfície gairebé plana (el Pla de Barcelona). El Pla limita pel sud-est amb el mar i pel nord-oest amb una barrera muntanyosa, la Serralada Litoral, que el separa de la veïna depressió del Vallès, mentre que s'expandeix cap al nord-est i el sud-oest fins als límits naturals que marquen les artèries fluvials del Besòs i del Llobregat. Les coordenades entre les quals s'estén són 2°7' a 2°11' de longitud est de Greenwich i 41°22' a 41°27' de latitud nord.¹

La funció de capital de Barcelona ha estat sens dubte afavorida per la situació geogràfica del Pla, on conflueixen els dos grans eixos de comunicació que travessen en direcció nord - sud la Catalunya central (el Llobregat i l'eix dels rius Besòs - Congost - Ter); accedeixen a la ciutat a través del congost de Martorell, el primer, i del coll de Finestrelles, sota el turó de Montcada, el segon².

En aquesta plana, quasi completament urbanitzada avui, es destaquen unes zones clarament distingibles³:

- a) El nucli antic, que restà clos fins a la desaparició de les muralles, a mitjans del segle XIX. Proper a la mar, està dominat pel sud pel gran promontori de Montjuïc, que s'aixeca suaument sobre el Pla i cau bruscamment sobre la mar, facilitant així la defensa del litoral. En aquesta zona hi podem diferenciar tres àrees:
 - un nucli central, damunt el Mont Tàber, que correspon a la primitiva ciutat romana.

¹ SANZ, 1988, pàg. 17, 19 i 21.

² AA. VV., 1982, pàg. 68.

³ AA. VV., 1982, pàg. 68.

- al voltant d'aquest nucli central trobem tot un seguit de petites viles que es van formar en època medieval i que s'inclogueren dins el perímetre de les muralles aixecades els segles XIII-XIV: les vilanoves del Pi, de Santa Anna, de la Mercè, de Sant Cugat, de Sant Pere, de Santa Maria del Mar o dels Arcs, entre d'altres.
 - els darrers sectors del nucli antic de la ciutat, és a dir, la Rambla i el Raval, que començaren a ser urbanitzats quan van quedar inclosos dins del tercer recinte fortificat, entre la segona meitat del segle XIV i la primera del XV⁴. És en aquesta àrea on s'ha realitzat el seguiment de què és objecte aquesta memòria.
- b) Una sèrie de petits nuclis de poblament més densos, antics pobles forans creats a l'entorn de la ciutat, sense possibilitat d'aproximar-se a la Barcelona emmurallada per evidents raons estratègiques. No fou fins a darreries del segle XIX i principis del XX, una vegada enderrocades les muralles, que anaren essent annexionats a la ciutat.
- c) Una àmplia zona quadriculada, de carrers amples, planificada a la segona meitat del segle XIX (l'Eixample del Pla Cerdà), quan caigueren les muralles medievals que encotillaven el creixement urbanístic de la ciutat. L'Eixample va representar la unió entre la Barcelona vella i els municipis del Pla (que, com ja hem dit, acabarien formant part de la ciutat a partir de la fi del mateix segle), i permeté alhora el creixement demogràfic i urbanístic modern, ultrapassat els darrers decennis per un creixement sovint caòtic i incontrolat que ha arribat, amb caràcter marcadament suburbial, als racons més extrems de la plana i ha amenaçat tota la muntanya.

⁴ HURTADO, MESTRE i MISERACHS, 1995, pàg. 120-121.

3. Notícies històriques i intervencions anteriors

Notícies històriques

La zona intervinguda va formar part del *suburbium* o àrea de terreny íntimament lligada a la *Colonia Iulia Augusta Faventia Paterna Barcino*, fundada el segle I a. C., en època d'August.

En el present capítol exposarem de manera sintetitzada i a mode d'introducció històrica diversos aspectes sobre el procés d'urbanització de la muralla que es va bastir durant la segona meitat del segle XIII i que a *posteriori* es va anar ampliant i reforçant segons les necessitats de cada moment. Aquest ha estat un tema força tractat per la bibliografia dels darrers decennis del segle passat, però tot i el volum d'informació generat, molts dels estudis que s'han fet plantegen tesis contradictòries.

Des de començament del segle IX el territori de la ciutat de Barcelona s'amplià amb l'establiment dels primers nuclis de població situats fora del recinte que englobava la muralla d'època romana, constituint burgs o barriades, anomenades també vilanoves, establertes al voltant de centres d'ordre econòmic o religiós com és el cas d'esglésies, el mercadal, el port o hospitals. Poc a poc doncs, les muralles anaren perdent el valor defensiu i la funció aglutinadora i proteccionista exercida durant més de 900 anys. A la fi del segle XI la muralla romana havia perdut tota la seva funcionalitat com a recinte defensiu⁵, tot i que el nucli urbà que delimitava continuà mantenint el paper de centre polític i religiós⁶.

Durant els segles XI i XII, fruit d'un moment d'expansió econòmica, aquests nuclis van anar creixent i se'n crearen de nous. És el període d'implantació dels grans convents, com el de Sant Francesc o el de Santa Caterina que, ocupaven grans espais buits a les zones dels afores de la ciutat, aglutinant al seu voltant nuclis de poblament cada cop més importants. Amb l'afany d'encabir i protegir les noves barriades i els edificis establerts fora els

⁵ CUBELES, A. 1993, pàg. 219

⁶ GARCIA i ESPUCHE, A. 1986, pàg. 18

límits de la muralla d'època romana es va començar a construir una nova línia defensiva, anomenada per molts el segon recinte fortificat.

Tradicionalment s'ha associat aquesta muralla amb el regnat de Jaume I, essent el primer tram el construït a La Rambla, des del convent de Framenors fins l'àrea propera a l'església de Santa Anna, amb una datació anterior a 1260⁷. Alguns autors⁸ però, plantegen que la presència de portals no implica forçosament que la muralla estigués construïda, doncs està documentada l'existència d'aquests portals al final d'alguns carrers, sense evidència de murs de tancament. Tenint en compte el temps que passa entre la conclusió de les obres de l'anomenat segon recinte i la pèrdua de la capacitat defensiva del mur romà, aquesta corrent d'investigació planteja la possible existència d'estructures edilícies aixecades de forma gradual i dotades de caràcter defensiu que haurien anat protegint la ciutat segons l'expansió del seu creixement. La culminació d'aquest sistema de defensa el marca la construcció definitiva d'una fortificació estable.

Pel que sabem fins ara doncs, és difícil proporcionar una cronologia fiable per la construcció d'aquest segon recinte tot i que, a grans trets, es coincideix en situar-lo a final del segle XIII- inici del segle XIV.

La muralla, a més de salvaguardar la ciutat de Barcelona dels enemics, va servir per protegir-la de les vingudes d'aigua. Aquesta, feia les funcions de col·lector de les rieres que hi incidien provinents del vall que s'estenia al nord i que anteriorment penetraven lliurement a la ciutat, impedit que les inundacions vessessin cap al tàlveg interior⁹. Tot i això, es documenten greus problemes de drenatge de les clavegueres i dues grans inundacions de la ciutat¹⁰ que provocaren greus destrosses en alguns portals i panys de muralla.

El tram de muralla de La Rambla fou construït damunt l'eminència formada per la llera alta de la riera d'en Malla i el relleu enlairat en facilitava la

⁷ CARRERES I CANDI, F. 1909, afirma que aquest tram de muralla es realitzà a partir de 1285.

⁸ CUBELES, A. 1993, pàg. 219

⁹ RIBA ARDERIU, O. 1992, pags. 97-100; 1993, pags. 171-176

¹⁰ 27 d'agost de 1389 (font: AHCB, MS. L-5, *Crònica del Mascaró*, f. 293); 13 de setembre de 1427 (Font: AHCB, DACB, vol. VI, fol. 72). Aquests documents són tractats acuradament a: BARRIENDOS VALLVÉ, M. 1993, pags. 275-280.

defensa. Aquí les muralles també actuaven de dic de contenció del corrent d'aigua que baixava pel costat de llevant i que funcionà durant un temps com a fossar.

La fisonomia de la muralla és encara avui dia un tema força mal conegut. Sabem però, que el segon recinte defensiu fou aixecat amb pedres que provenien de la propera muntanya de Montjuïc, formant un circuit tancat molt més ampli que l'anterior.¹¹ En els murs s'hi obrien un seguit de sageteres i presentaven un coronament fet amb merlets i matacans. El llenç de la muralla es veia reforçat per un seguit de torres, part de les quals estaven flanquejant els portals d'entrada a la ciutat, i als seus peus s'hi obria el fossat, sovint ple d'aigua estancada.

Pel que fa al traçat i recorregut d'aquest segon recinte emmurallat cal assenyalar que s'inicia a La Rambla, a tocar de mar fins a Canaletes, passa per Plaça de Catalunya, el carrer Fontanella, carrer Trafalgar, Arc de Triomf, Lluís Companys i Passeig Picasso. El tram objecte del present estudi és el que va des de la cantonada amb La Rambla i Plaça de Catalunya fins arribar al carrer Fontanella, cantonada amb Via Laietana. Aquest sector, segons les fonts documentals i cartogràfiques, s'hauria erigit al darrer quart del segle XVIII i s'hi localitzen¹² dos portals: el portal dels *Orbs* o dit de l'Àngel¹³ i el de Jonqueres¹⁴, situat en la intersecció del carrer Fontanella amb la Via Laietana. A més, s'hi documenten en la cartografia varies torres adossades a l'exterior de la muralla de les quals és molt difícil entreveure'n la forma i el sistema constructiu emprat, tant com la situació exacta respecte els portals.

¹¹ FLORENSA FERRER, A, 1962, pàg. 115: tenia un perímetre de 5.096 metres lineals i ocupava una superfície de 131,12 hectàrees.

¹² DDAA, 1992, *Història de Barcelona*. Índex, pàg. 55; CARRERES I CANDI, ; FLORENSA FERRER, A. 1962, pàg. 115; DURAN I SANPERE, 1972, pàg. 199

¹³ CARRERES I CANDI, F 1909 . Rep el nom del carrer situat extramurs on s'hi localitzaven les barraques on vivien els esgarrats i gent de mala vida. L'any 1466 s'anomena portal de l'Àngel en motiu de la petita imatge de l'àngel de la guarda que es col·loca a la porta en record a l'aparició d'aquest àngel a Sant Vicenç Ferrer.

¹⁴ FLORENSA FERRER, A. 1962, pàg. 114. Segons s'indica va ser bastit l'any 1275.

En el segle XVII les noves tendències defensives, com l'ús de la pólvora, van obligar a reformar part de la muralla existent¹⁵, donant lloc a la substitució dels antics merlets i la construcció d'un seguit de baluards situats al llarg del circuit defensiu d'època medieval. Els baluards documentats en el tram de la present intervenció són, d'una banda el situat davant del portal de l'Àngel, que sabem que es va bastir un cop acabada la Guerra dels Segadors (1652) i, d'altra banda, el baluard de Sant Pere situat en el portal de Jonqueres el qual les fonts consideren acabat l'any 1697.¹⁶

A final del segle següent, les muralles de La Rambla es començaren a enderrocar per urbanitzar definitivament el carrer i dur-hi a terme el passeig que donarà lloc a l'actual Rambla. Ja en el segle XIX, l'any 1843, es va enderrocar l'edifici dels Estudis Generals, situat al capdamunt del passeig on, quatre anys més tard, es va obrir el portal d'Isabel II.¹⁷ L'any 1854, i amb el crit de "¡abajo las murallas!" es va acabar d'enderrocar la resta del recinte murari.

De la muralla trobem successives intervencions arqueològiques. El 1994 les obres de remodelació del tram del ferrocarril metropolità de Barcelona van donar lloc a una intervenció arqueològica a la Plaça Universitat, Ronda Universitat i Ronda Sant Antoni, amb una prolongació als carrers Pelai i Tallers (Bacaria, 1994). Es va documentar un dels segments del sector nord-est de la muralla de la ciutat, d'època baix medieval, i les restes d'un dels baluards de la tercera línia de muralla, el *baluard dels Tallers*, construït el 1697, i enderrocat el 1856 amb la resta de la muralla.

L'any 2000 una intervenció al carrer Pelai va posar al descobert un tram de muralla i una estructura de planta circular, interpretada com la sisena torre de la fortificació situada entre el Portal de l'Àngel i el portal de Tallers (Fàbregas, 2000). També al carrer Pelai, el mes de febrer del 2002, es va documentar un altre tram de la mateixa muralla, a més d'una torre circular, que es podria relacionar, segons els directors de la intervenció, amb una de les

¹⁵ És a dir, el tram de muralla de final del segle XIII, però també, el construït durant els segles XIV, XV i XVI, dels quals no s'ha fet esment pel fet de quedar fora dels límits estudiats en el present treball.

¹⁶ PARELLÓ FERRER, A. M. 1996, pàg. 588

torres que guardaven l'entrada a la ciutat per la porta de Canaletes. Igualment aparegué el talús de la muralla (Artigues, Caballero, 2002).

Entre els mesos de gener i març de l'any 2002 s'intervingué a la Plaça de Catalunya i al carrer Fontanella, on es van documentar dos trams de murs d'època medieval, interpretats com a part de les restes de fonamentació de dues torres associades al llenç de muralla aixecada a mitjans del segle XIV. Es va documentar també, davant del portal de l'Àngel, les restes d'un tram de mur identificat com un dels baluards defensius -bastit el 1652, un cop acabada la Guerra dels Segadors- amb una estructura de característiques similars al baluard dels Tallers. També es varen identificar les restes d'un altre element d'aparell constructiu similar a l'identificat com a baluard, malgrat que la ubicació d'aquest no queda reflectida en la documentació històrica (Suau, 2002). Una segona intervenció a la capçalera del carrer Portal de l'Àngel va posar al descobert les restes d'una construcció possiblement relacionada amb la muralla medieval o moderna del sector (Medina, 2002).

¹⁷ CIRICI, A. 1985, pàg. 87.

4. Motivacions i objectius de la intervenció

El seguiment arqueològic del present informe d'afectació es va originar arran d'una obra promoguda per l'empresa FECSA ENDESA per tal de realitzar una estesa de cable subterrani de mitja tensió (amb llicència municipal: BAFECZE0 166007-A), i amb codi de referència 123/06 del Museu d'Història de la Ciutat (Barcelona). Com que l'àrea afectada forma part d'una Zona d'Interès Arqueològic i d'alt valor històric de la ciutat de Barcelona, es va plantejar la necessitat de realitzar una intervenció arqueològica preventiva en vistes a la possible aparició de restes i d'estructures, seguint el procediment establert per la llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, i el Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

El control arqueològic de l'obra s'encarregà a l'empresa de gestió arqueològica ATICS, S. L., i l'arqueòleg Carles Navarro i Barberán en va assumir la direcció tècnica. Els treballs de control es dugueren a terme durant el mes d'agost de 2006, sota la supervisió del Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona. Pel que fa als treballs de la realització de la rasa i d'estesa de cable, van ser executats per l'empresa Especialidades Eléctricas, S.A. (ESPELSA).

Amb el seguiment arqueològic, es pretenia, d'una banda, localitzar i documentar possibles restes patrimonials que poguessin veure's afectades per l'actuació urbanística, i, de l'altra banda, i relacionat amb la primera, obtenir la màxima informació possible de l'àrea afectada per tal de complementar els estudis realitzats fins a l'actualitat.

5. Metodologia

Tal i com el Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona especifica, en aquesta intervenció arqueològica s'ha utilitzat el mètode de registre ideat per Edward C. Harris¹⁸ i Andrea Carandini¹⁹.

Es tracta d'una metodologia sistemàtica que consisteix a registrar objectivament els estrats que s'exhumen, amb l'objectiu d'entendre'n la formació, delimitació i ordre de deposició. Per a fer-ho, es numera els estrats sota el nom d'"unitat estratigràfica" (u. e.), de manera que se'ls individualitza uns dels altres. Cada u. e. es registra en una fitxa on s'indiquen les dades que permeten la seva correcta identificació i descripció (ubicació en el jaciment, característiques físiques, posició física respecte a la resta d'u. e. del jaciment amb les quals es relaciona).

Aquest mètode també inclou la realització de material gràfic: planimetria d'una banda i fotografia de l'altra. La planimetria es concreta en plantes i seccions, les quals ens donen, respectivament, una visió diacrònica i una de sincrònica de les troballes realitzades. S'ha efectuat dibuix de la planta en detall de les estructures localitzades (**UE.205-206-207**), en la rasa **200**, complementat amb la documentació fotogràfica. Pel que fa al material fotogràfic, és imprescindible per a la constància visual dels treballs realitzats.

Cal esmentar també el tractament que es dóna al material arqueològic, si n'apareix durant els treballs d'excavació (no és aquest el cas del seguiment de la present memòria). En primer lloc, es renta amb aigua (sempre que sigui possible per les característiques del material) i se sigla cada peça, per tal de deixar constància del seu lloc de procedència (la sigla consisteix en el codi del jaciment – amb l'any– i la unitat estratigràfica a què pertany el material). I, en segon lloc, les peces preferents, és a dir, aquelles que tenen forma o una decoració prou important, es dibuixen i reben un número, per tal que quedin individualitzades.

¹⁸ HARRIS, 1991.

¹⁹ CARANDINI, 1997.

6. Descripció dels treballs realitzats

El seguiment arqueològic es va portar a terme entre els dies 7 i 25 d'agost de 2006.

El procediment de treball fou el següent: l'extracció del paviment actualment en ús i de la seva preparació es va portar a terme mitjançant el martell picador d'una màquina retroexcavadora de tipus "Bobcat" o bé martell compressor manual; pel que fa al buidatge de les rases fins a la profunditat desitjada, també es va realitzar o bé amb màquina retroexcavadora o bé de manera manual, utilitzant pic i pala.

Es van excavar un total de tres rases, amb posterioritat a l'obertura de cales de comprovació que acabaren formant part de les mateixes i que, per aquesta raó, no han rebut tractament diferenciat. S'anomenà rasa **100** la ubicada al Carrer de la Canuda (entre Bertrallans i l'Avinguda del Portal de l'Àngel); la rasa **200** està situada el Carrer de Bertrallans, cantonada Carrer de la Canuda), i la rasa **300** és la situada a l'Avinguda del Portal de L'Àngel, en direcció est-oest.²⁰

El paviment actualment en ús, tant al Carrer de la Canuda com al Carrer Bertrallans, està format per lloses de 30x10x7 cm. Mentre que el paviment en ús a la Avinguda del Portal de L'Àngel, està format per lloses de granit de 75x40x6 cm. En el cas de la rasa **100**, tingué una amplada d'aproximadament 70 cm., mentre que en la rasa **200** i **300** tingueren una amplada 70/80 cm. En totes tres, la fondària va oscil.lar, entre 80 i 90 cm. depenent de la troballa o no de serveis i canalitzacions actuals.

Les unitats estratigràfiques que aparegueren durant el procés d'excavació es van anar numerant de manera correlativa a partir del número que identificava la rasa (per exemple, del **101** en endavant en el cas de la rasa **100**).

²⁰ Per a més claredat, vegeu, als Annexes, "Documentació planimètrica", fig. B.

Els nivells superficials, en tots els casos, van correspondre als paviments actualment en ús, consistents en lloses (unitats estratigràfiques **101**, **201** i **301**) i a les seves preparacions de morter i formigó de ciment (**102**, **103**, **202**, **203**, **302** i **303**). Per sota d'aquestes unitats superficials, a les rases **100** i **300** es documentà un nivell format per sauló de color ataronjat, que cobria serveis contemporanis (unitats estratigràfiques **104**, **204** i **304**). En el cas de la Rasa **200**, aquest nivell argilós de la unitat estratigràfica **204**, es trobava barrejat amb un reompliment de runes i restes de material constructiu contemporani, procedent de la rehabilitació i construcció del nou edifici, situat al Carrer Bertrallans, cantonada Carrer de la Canuda.

En tots els casos, l'estrat s'estenia més enllà de la cota màxima de les rases respecte el nivell de circulació actual, és a dir, que continuava més enllà de 80/90 cm., aproximadament, a 10.15 m s.n. m. de profunditat. La presència d'aquest sauló responia molt probablement a obres realitzades en època contemporània per a la instal·lació de xarxes subterrànies de serveis. En aquest sentit, es va constatar l'existència de cables d'electricitat que recorrien longitudinalment les rases, **100**, **200** i **300**, així com clavegueres que travessaven de forma transversal la rasa **100** i canonades d'aigua i gas (actuals i en desús) que creuaven les rases **100** i **300**.

Per sota dels nivells de sauló i de reompliment de runes, únicament van aparèixer estructures a la rasa **200**. es tracta de la **UE. 205**, situada al carrer de la Canuda, cantonada amb el carrer Bertrallans; i la **UE.206** en la secció nord-oest, del carrer Bertrallans, en sentit longitudinal de la rasa. Aquestes dues estructures, **UE 205-206**, delimiten un espai en forma de L, que hem anomenat **UE.204**.

L'estructura UE. 205 és la més afectada per les obres de canalització per l'estesa de tubs de cable elèctric. Aquesta estructura, **UE. 205**, és un mur fet de pedres de mida mitjana i gran, de formes irregulars i alguns fragments de maons, lligat amb morter blanc de calç. Aquest mur es trobava situat, literalment, sota la façana actual del nou edifici construït al Carrer de la

Canuda, núm 31, cantonada amb el Carrer Bertrallans, amb una cota superior de 11.10 m.s.n.m. aproximadament.

Les mesures que hem recollit són 100 cm. de gruix, per 0'70 cm. d'alt., per 0'70 cm, que era l'amplada de la rasa 200. La seva aparició s'ha produït després d'aixecar el paviment del carrer en ús i la seva capa de morter. Hem pogut constatar que aquesta estructura ja havia estat afectada, per canalitzacions recents, concretament per les de serveis de Telefònica.

La construcció de la rasa ha comportat la seva afectació total²¹, per a poder efectuar la canalització del cables. Per aquest motiu s'ha procedit al desmuntatge total d'aquesta secció del mur, amb una cota inferior de 10.40 m.s.n.m. aproximadament . Posteriorment, hem pogut constatar, que l'esmentat mur continua sota el paviment del carrer de la Canuda, en direcció l' Avinguda Portal de L'Àngel, sota la façana actual del nou edifici núm 31; i C/. de la Canuda direcció Bertrallans, que tanca amb l'estructura UE.206.

La UE 206 descansa sobre el mur UE.205, fent angle, per seguir, de manera paral·lela, direcció NW la façana de nou edifici del carrer Bertrallans. Es tracta d'una estructura amb dos tipus de construcció: la capa exterior és de pedres, de mida petita i mitjana, i fragments de maons, lligats amb morter blanc de calç. El seu gruix no es pot determinar, ja que hi ha una part de l'esmentada estructura sota el paviment en ús del carrer Bertrallans. La part interior d'aquest mur està construït per una filera de maons, de 30cm x15 cmx 5 cm, lligat amb morter blanc de calç, amb una llargada de prop de 6 metres i una alçada irregular entre 0'35-0'45 cm. D'aquest mur no és visible un fragment de 1'20 metres de llarg per 0'36 cm d'alt., degut segurament a la canalització de telefònica i la construcció de la façana del nou edifici, que han malmès aquesta part, fen desaparèixer els maons i part del mur de pedres. La part nord d'aquest

²¹ NAVARRO BARBERÁN, C. (2006): *Informe d'afectació de la intervenció arqueològica al Carrer de la Canuda, 31-47, Avgda. Portal de l'Àngel , 9-11 de Ciutat Vella, Barcelona. Codi MHCB: 123/06 (Barcelonès)*. Informe inèdit. Lliurat al Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya.

mur es veu tallat sobtadament per la fonamentació del nou edifici del carrer Bertrallans.

La construcció de la rasa ha comportat la desaparició parcial del mur construït en maons, salvaguardant la part feta amb pedres.

Aquestes dues estructures, **UE 205-206**, delimiten un espai en forma de L, que hem anomenat **UE.204** (com a possible interior d'una habitació) ja que el seu reompliment estava delimitat per unes argiles de color vermellós, barrejades amb saulons, graves i deixalles d'obra, observats en altres punts de la rasa **200**. No es va arribar al buidatge total d'aquest nivell, ja que baixava més que la profunditat màxima necessària per la rasa. Dins aquesta unitat s'han localitzat una sèrie de monedes d'aram, un tanca d'aram d'un moneder i un parell de botons de nàcar, dues boles d'una pasta de color blau, d'uns 2 cm de diàmetre i un fragment de ceràmica informe.

Cal ressaltar que en la part interior de l'estructura **UE.206**, s'ha pogut constatar que una part estava enlluïda amb una capa de morter (**UE.207**) irregular d'1 cm de gruix. La part enlluïda es localitza en la part central de mur, amb una longitud d'uns 3 metres.

7. Conclusions

La intervenció arqueològica preventiva portada a terme al Carrer de la Canuda, Avgda. Portal de L'Àngel de Barcelona, va evidenciar la presència de restes estructurals a aproximadament una profunditat d'entre 20 i 30 cm. Sota el nivell de circulació actual (per sota dels paviments en ús, les seves preparacions i un nivell de rebliment de rases, realitzades en un passat proper per a la instal·lació de serveis, format per sauló i reompliment de runes). Cal esmentar, que les dues estructures documentades van quedar afectades, en diferent grau, per les obres.

Concretament, es van localitzar dues estructures en forma de **L** a la rasa 200, al carrer de Bertrallans, cantonada carrer de la Canuda.

L'àrea excavada es localitza en una les zones amb més tradició històrica de Barcelona, que presenta evidències d'ocupació humana pràcticament des del període fundacional de la ciutat. La trama urbana de l'àrea circumdant a l'edifici s'estén entre "*les vilanoves dels arcs*" i "*la vilanova de Santa Anna*", antics nuclis de població situats fora del recinte emmurallat romà i posteriorment encerclats dins del primer perímetre de la muralla medieval del segle XIII. L'illa d'edificis en la que s'ubica l'immoble presenta una forma irregular, lleugerament trapezoïdal definida al nord per carrer de Santa Anna, al sud pel mateix carrer de la Canuda, o l'oest per l'avinguda del Portal de l'Àngel i finalment a l'est pel carrer Bertrallans. La irregularitat de l'illa ve determinada per l'antiguitat dels carrers que la delimiten, que encara fossilitzen les vies de comunicació originals d'aquest sector de la ciutat. El carrer Bertrallans, va patir una reforma urbanística seguint la normativa municipal que regula l'amplada del carrers a partir del primer quart del segle XIX.

Pel que fa a les estructures documentades a la rasa 200 (**UE.204,205,206**) podrien tractar-se, de les restes dels murs, del immoble existent en el segle XIX, que en el seu moment es va veure afectat per la normativa municipal de principis d'aquell segle. La parcialitat de les estructures

descobertes, i les reduïdes dimensions de la rasa, en dificulten una atribució concreta.

En aquest sentit, cal dir que les pròpies característiques de la intervenció (en especial l'escassa profunditat i limitada amplada de les rases), no van facilitar la interpretació de les troballes, de manera que no va ser possible obtenir resultats més aclaridors. Malgrat tot, ha aparegut material arqueològic associat a aquestes estructures. Concretament, han aparegut monedes que ens han possibilitat aproximar-nos a una datació. En algunes d'elles es pot llegir : ALFONSO XII, 1877; ALFONSO XII, 1878. Per tant, podríem estar parlant d'estructures, que formarien part d'una vivenda, ocupada, com a mínim, durant la segona meitat del segle XIX.

8. Bibliografia

- AA. VV. (1969-1980): *Gran enciclopèdia catalana*. 15 vol. Edicions 62 – Enciclopèdia Catalana, S. A. Barcelona.
- AA. VV. (1982): *Gran geografia comarcal de Catalunya. Volum 8: El Barcelonès i el Baix Llobregat*. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona.
- AA.VV. (1992): “*La ciutat a través del temps. Cartografia històrica*” *Història de Barcelona, Índex*. Barcelona.
- AA. VV. (1999): *Els Barris de Barcelona. Volum I. Ciutat Vella. L'Eixample*. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana. Barcelona.
- AJUNTAMENT DE BARCELONA: *Barcelonaguia*. <<http://www.bcn.es/cgi-guia/guiamap4/cgi-guia/?actives=&plant=capes4c&idioma=0&calle=pintor+fortuny&numero=1-3&calle2=>>> (consultada el 22 de març de 2006).
- AJUNTAMENT DE BARCELONA: *Nomenclàtor dels carrers*. <<http://www.bcn.es/nomenclator/catala/cerca/welcome.htm>> (consultada el 8 de febrer de 2006).
- ARTIGUES i CONESA, Pere Lluís (1994): *Memòria de la intervenció portada a terme a la Capella del Peu de la Creu, Convent dels Àngels. Juliol de 1992*. Àrea de Coneixement i Recerca. Generalitat de Catalunya. Inèdita.
- ARTIGUES i CONESA, Pere Lluís (2002): *Memòria del seguiment arqueològic de la construcció d'un ascensor dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya davant el C/ Pelai número 62. Barcelona (Barcelonès). Octubre – novembre – desembre 2001*. Àrea de Coneixement i Recerca. Generalitat de Catalunya. Inèdita.
- AMADES, Joan (1984): *Històries i llegendes de Barcelona. Passejada pels carrers de la ciutat vella. Volum I*. Edicions 62. Barcelona.

- BACARIA, Albert (1994): *Informe - Memòria del seguiment arqueològic de la Plaça Universitat de Barcelona*. Arxiu del Servei d'Arqueologia Urbana de la Ciutat de Barcelona, Barcelona, Informe inèdit.
- BARRAQUER Y ROVIRALTA, Cayetano (1905): *Las casas de religiosos en Cataluña durante el primer tercio del siglo XIX. Tomo II*. Imprenta de Francisco J. Altés y Alabart. Barcelona.
- BELTRÁN, J.; MIRÓ, C.; i PUIG, F. (1996): *Memòria de la intervenció arqueològica al Mercat de la Boqueria. Barcelona. Ciutat Vella. Maig - Juny de 1995*. Servei d'Arqueologia. Generalitat de Catalunya. Inèdita.
- CABANA, Francesc (1998): *Episodis de la burgesia catalana*. Edicions Proa, S. A. Barcelona.
- CARANDINI, Andrea (1997): *Historias en la tierra. Manual de excavación arqueológica*. Crítica. Barcelona.
- CARRERAS i CANDI, Francesc (dir.) [1913-1918]: *Geografia General de Catalunya. La ciutat de Barcelona*. Establiment editorial de Albert Marín. Barcelona.
- CASAS BLASI, Joan (2003): "Intervenció arqueològica a l'Escola Milà i Fontanals (carrer del Carme 78, de Barcelona)". A: *II Congrés d'arqueologia medieval i moderna a Catalunya. Actes*. ACRAM. Sant Cugat del Vallès. Pàg. 395-406.
- CIRICI, Alexandre (1975): *Barcelona pam a pam*. Ed. Teide 7ª edició (1985). Barcelona.
- CLARAMUNT, Salvador (1984): "La formació del Raval de la Rambla". A: *El Pla de Barcelona i la seva història. Actes del I Congrés d'història del Pla de Barcelona, celebrat a l'Institut Municipal d'Història els dies 12 i 13 de novembre de 1982*. La Magrana. Barcelona. Pàg. 183-203.
- CUBELES i BONET, Albert; i PUIG i VERDAGUER, Ferran (2004): "Les fortificacions de Barcelona". A: AA. VV. *Abajo las murallas!!! 150 anys de*

l'enderroc de les muralles de Barcelona. Institut de Cultura - Museu d'Història de la Ciutat - Ajuntament de Barcelona. Barcelona.

- DURAN I SANPERE, A. (1972): *“La ciutat al llarg de les seves muralles. Viatge entorn de la darrera muralla”* Barcelona i la seva Història, vol. I. Barcelona.
- FABRE, Jaume; i HUERTAS CLAVERIA, Josep Maria (1977): *Tots els barris de Barcelona. Volum V: L'Eixample i la Barcelona Vella*. Edicions 62. Barcelona.
- FÀBREGAS, M. (2000), *Memòria de l'excavació arqueològica d'urgència al C/ Pelai (Barcelona)*, Arxiu del Servei d'Arqueologia Urbana de la ciutat de Barcelona, Ajuntament de Barcelona, Memòria inèdita.
- FLORENSA FERRER, A. (1962): *“Evolución de Barcelona en la Baja Edad Media”*. Cuadernos de arqueología e historia de la ciudad, III. Barcelona.
- GARCIA ESPUCHE, Albert; i GUÀRDIA BASSOLS, Manuel (1986): *Espai i societat a la Barcelona preindustrial*. Edicions de la Magrana. Barcelona.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE POLÍTICA TERRITORIAL I OBRES PÚBLIQUES: *Hipermapa. Atlas electrònic de Catalunya*. Data de la darrera actualització: 24/11/2005. <<http://www10.gencat.net/ptop/AppJava/cat/actuacions/territori/hipermapa.jsp>> (consultada el 22 de març de 2006).
- GUÀRDIA, Manuel; i GARCIA ESPUCHE, Albert (1992): *“Consolidació d'una estructura urbana; 1300-1516”*. A: *Història de Barcelona. Volum 3: La ciutat consolidada (segles XIV i XV)*. Dirigit per Sobrequés i Callicó, Jaume. Enciclopèdia Catalana i Ajuntament de Barcelona. Barcelona. Pàg. 35-72.
- HARRIS, Edward C. (1991): *Principios de estratigrafía arqueológica*. Crítica. Barcelona.

- HUERTAS, Josefa; RODRÍGUEZ, Marta (2000): “Muralla medieval de Barcelona: Darreres intervencions arqueològiques”. A: *1r Congrés d'arqueologia medieval i moderna a Catalunya. Actes. Associació Catalana per a la Recerca en Arqueologia Medieval*. Igualada. Pàg. 16-23.
- HURTADO, Víctor; MESTRE, Jesús; i MISERACHS, Toni (1995): *Atlas d'història de Catalunya*. Edicions 62. Barcelona.
- MAESE i FIDALGO, Xavier (2003): *Memòria d'intervenció del control arqueològic al carrer Elisabets, 2-4 i al carrer Doctor Dou, 19 (Barri del Raval, Barcelona)*. Servei d'Arqueologia. Generalitat de Catalunya. Inèdita.
- MEDINA GUERRERO, Esther (2002): *Memòria d'intervenció arqueològica a l'Avinguda del Portal de l'Àngel, 42-44 (Barcelona)*. Servei d'Arqueologia. Generalitat de Catalunya. Inèdita.
- MIRÓ, Núria (1992 o post.): *Memòria de la intervenció arqueològica a l'antic Hospital de la Santa Creu. Biblioteca de Catalunya (Ciutat Vella, Barcelona). Febrer - març de 1992*. Servei d'Arqueologia. Generalitat de Catalunya. Inèdita.
- MIRÓ, Núria (2000): “Excavació de les voltes de la sala de reserva de la Biblioteca de Catalunya, antic Hospital de la Santa Creu, Barcelona (el Barcelonès)”. A: *1r Congrés d'arqueologia medieval i moderna a Catalunya. Actes. Associació Catalana per a la Recerca en Arqueologia Medieval*. Igualada. Pàg. 168-176.
- PERELLÓ FERRER, A.M. (1996): “*Defensa i fortificació*” L'arquitectura civil del segle XVII a Barcelona. Barcelona.
- RIBA I ARDERIU, O. (1992): “*Aspectes geològics de les muralles barcelonines*” Revista Muntanya del Centre Excursionista de Catalunya, núm. 781. Barcelona.
- SALES CARBONELL, J. (2002), “Primers resultats de l'excavació d'un tram de muralla baix medieval de Barcelona localitzat a la Ronda de

Sant Pau”, *II Congrés d’Arqueologia Medieval i Moderna de Catalunya*, Sant Cugat del Vallès.

- SANTANACH I SUÑOL, Laia (2006): *Memòria de la intervenció arqueològica preventiva efectuada a la Rambla, núm 109, carrer del Pintor Fortuny, núm 1-3 i carrer d’en Xuclà, núm 8 de Barcelona (Barcelona, març de 2006)*. Arxiu del Servei d’Arqueologia del MHCB. Ajuntament de Barcelona. Memòria inèdita.
- SANZ PARERA, Miquel (1988): *El Pla de Barcelona. Constitució i característiques físiques*. Amelia Romero, editora. Sant Cugat del Vallès.
- SUAU, Laura (2002), *Memòria de la intervenció a la Plaça de Catalunya: C/ Fontanella (Barcelona)*, Arxiu del “Servei d’Arqueologia Urbana de la Ciutat de Barcelona”, Barcelona, Informe inèdit.
- SUBIRANAS i FÀBREGAS, Carme (2001): *Memòria de la intervenció arqueològica a la plaça de les Ramalleres. Barri del Raval – Ciutat Vella. Barcelona. (Barcelonès). Desembre de 1998*. Servei d’Arqueologia. Generalitat de Catalunya. Inèdita.
- TRIAY OLIVES, Vanesa (2005): *Memòria de la intervenció arqueològica al carrer Pintor Fortuny 34 / Àngels 10. Ciutat Vella. Barcelona. Codi MHCB: 027/05. Data d’intervenció: del 16 de febrer al 15 de març 2005*. Servei d’Arqueologia. Generalitat de Catalunya. Inèdita.

ANNEXES

Inventari del material

Repertori estratigràfic

Documentació gràfica

- **Documentació fotogràfica**
- **Documentació planimètrica**

Repertori estratigràfic

Fitxa d'unitat estratigràfica				U. E. : 101.
Sector: Rasa 100.		Fase: --	Cronologia: Contemporània.	
DEFINICIÓ :	Paviment actualment en ús al carrer de la Canuda.			
DESCRIPCIÓ :	Format per lloses de ciment rectangulars de 30x10x7cm. Apareix entre 11'42 i 10.80 m. s. n. m.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		És reblert per	
	Cobreix a	102.	És cobert per	
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'unitat estratigràfica				U. E. : 102.
Sector: Rasa 100.		Fase: --	Cronologia: Contemporània.	
DEFINICIÓ :	Preparació del paviment actualment en al carrer de la Canuda.			
DESCRIPCIÓ :	Capa de morter de ciment d'uns 5 cm. de potència. Es va documentar aproximadament entre 11'35 i 10.75 m. s. n. m.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		És reblert per	
	Cobreix a	103.	És cobert per	101.
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'unitat estratigràfica				U. E. : 103.
Sector: Rasa 100.		Fase: --		Cronologia: Contemporània.
DEFINICIÓ :	Preparació del paviment actualment en ús al carrer de la Canuda.			
DESCRIPCIÓ :	Formigó de ciment d'uns 20 cm. de potència Es va documentar aproximadament entre 11'30 i 10.70 m. s. n. m.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		És reblert per	
	Cobreix a	104.	És cobert per	102.
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'unitat estratigràfica				U. E. : 104.
Sector: Rasa 100.		Fase: --		Cronologia: Contemporània.
DEFINICIÓ :	Nivell de rebliment de rases de servei recents.			
DESCRIPCIÓ :	Sauló de color ataronjat, amb restes de material constructiu (llambordes, teules, maons, plaques protecció FECSA, restes de clavegueres etc.). Cobria serveis contemporanis. L'estrat es documentà entre 11'10 i 10.50 m. s. n. m. aproximadament. S'estenia més enllà de la cota màxima de profunditat de la rasa (10'20 i 9'6 m.s.n.m.)			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		És reblert per	
	Cobreix a		És cobert per	103.
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'unitat estratigràfica				U. E. : 201.
Sector: Rasa 200.		Fase: --		Cronologia: Contemporània.
DEFINICIÓ :	Paviment actualment en ús al carrer de Bertrallans.			
DESCRIPCIÓ :	Format per lloses de ciment rectangulars de 30x10x7cm. Apareix a 11'42. s. n. m.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		És reblert per	
	Cobreix a	202.	És cobert per	
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'unitat estratigràfica				U. E. : 202.
Sector: Rasa 200.		Fase: --		Cronologia: Contemporània.
DEFINICIÓ :	Preparació del paviment actualment en ús al carrer Bertrallans			
DESCRIPCIÓ :	Capa de morter de ciment d'uns 5 cm. de potència. Es va documentar aproximadament entre 11'35 m. s. n. m.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		És reblert per	
	Cobreix a	203.	És cobert per	201.
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'unitat estratigràfica				U. E. : 203.
Sector: Rasa 200.		Fase: --		Cronologia: Contemporània.
DEFINICIÓ :	Preparació del paviment actualment en ús al carrer Bertrallans			
DESCRIPCIÓ :	Formigó de ciment d'uns 20 cm. de potència. Es va documentar aproximadament a 11'30 m. s. n. m.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		És reblert per	
	Cobreix a	204.	És cobert per	202.
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'unitat estratigràfica				U. E. : 204.
Sector: Rasa 200.		Fase: --		Cronologia: Moderna-Contemporània.
DEFINICIÓ :	Nivell de rebliment de rases de servei recents.			
DESCRIPCIÓ :	Sauló de color marronós, amb bosses d'argila vermellosa, així com de material constructiu (runa, maons,) contemporani, plàstics i canalitzacions contemporànies en servei. Es documentà a 11'10 m. s. n. m., aproximadament i s'estenia més enllà de la cota màxima de profunditat de la rasa			
MATERIAL DIRECTOR :	La bossa d'argila vermellosa ens indica l'interior d'una possible habitació, que es veu alterada pel rebliment de runes (UE208).			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		És reblert per	
	Cobreix a	206, 207	És cobert per	203.
	Talla a		Tallat per	208
	Es recolza a	205	Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'unitat estratigràfica			U. E. : 205.
Sector: Rasa 200.	Fase: --	Cronologia: Moderna o Contemporània.	
DEFINICIÓ :	Estructura (MUR).		
DESCRIPCIÓ :	Formada per un mur fet de pedres de mig i gran tamany, de formes irregulars, i alguns fragments de maons. Tot aixó lligat amb morter de calç poc compacte i de color blanquinós. L'estructura es va documentar aproximadament a 11.10 m.s.n.m. aproximadament.		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a
	Rebleix a		És reblert per 204,208
	Cobreix a		És cobert per
	Talla a		Tallat per
	Es recolza a		Se li recolza 206
	S'entrega a		Se li entrega

Fitxa d'unitat estratigràfica			U. E. : 206.
Sector: Rasa 200.	Fase: --	Cronologia: Moderna o Contemporània.	
DEFINICIÓ :	Estructura (MUR).		
DESCRIPCIÓ :	Formada per una estructura amb dos tipus de construcció: la capa exterior és de pedres, de mida petita i mitjana, i fragments de maons. Tot aixó lligat amb morter blanc de calç. El seu gruix no es pot determinar, ja que hi ha una part de l'esmentada estructura sota el paviment en ús del carrer Bertrallans. La part interior aquest mur està construït per una filera de maons, de 30cm x 15 cm x 5cm. Tot aixó lligat amb morter de calç poc compacte i de color blanquinós. L'estructura es va documentar aproximadament a 11 m.s.n.m.		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a
	Rebleix a		És reblert per 204, 208
	Cobreix a		És cobert per
	Talla a		Tallat per
	Es recolza a	207	Se li recolza 205
	S'entrega a		Se li entrega

Fitxa d'unitat estratigràfica				U. E. : 207.
Sector: Rasa 200.		Fase: --	Cronologia: Contemporània.	
DEFINICIÓ :	Enlluït			
DESCRIPCIÓ :	Enlluït de ciment 1 cm de gruix en la part interior de l'UE.206. Es va documentar aproximadament a 11 m.s.n.m.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		És reblert per	
	Cobreix a	206.	És cobert per	204,208
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'unitat estratigràfica				U. E. : 208.
Sector: Rasa 200.		Fase: --	Cronologia: Contemporània.	
DEFINICIÓ :	Nivell de rebliment de rases de servei recents.			
DESCRIPCIÓ :	Sauló de color marronós, amb bosses d'argila vermellosa (UE.204), així com de material constructiu (graves, pales de fusta, runa, maons,) contemporani, plàstics i canalitzacions contemporànies en en servei. Es documentà entre 11'10 i 10'65 m. s. n. m., aproximadament i s'estenia més enllà de la cota màxima de profunditat de la rasa			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		És reblert per	
	Cobreix a	206-207	És cobert per	204.
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'unitat estratigràfica				U. E. : 301.
Sector: Rasa 300.		Fase: --		Cronologia: Contemporània.
DEFINICIÓ :	Paviment actualment en ús a l'Avinguda del Portal de l'Àngel.			
DESCRIPCIÓ :	Format per lloses de granit rectangulars de 75x40x6cm. Apareix a 10'73 m. s. n. m.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		És reblert per	
	Cobreix a	302.	És cobert per	
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'unitat estratigràfica				U. E. : 302.
Sector: Rasa 300.		Fase: --		Cronologia: Contemporània.
DEFINICIÓ :	Preparació del paviment actualment a l'Avinguda del Portal de l'Àngel.			
DESCRIPCIÓ :	Capa de morter de ciment d'uns 6 cm. de potència. Es va documentar aproximadament a 10.67 m. s. n. m.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		És reblert per	
	Cobreix a	303.	És cobert per	301.
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'unitat estratigràfica			U. E. : 303.	
Sector: Rasa 300.		Fase: --	Cronologia: Contemporània.	
DEFINICIÓ :	Preparació del paviment actualment en ús a l'Avinguda del Portal de l'Àngel.			
DESCRIPCIÓ :	Formigó de ciment d'uns 20 cm. de potència. Es va documentar aproximadament a 10'61 m. s. n. m.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		És reblert per	
	Cobreix a	304.	És cobert per	302.
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'unitat estratigràfica			U. E. :304.	
Sector: Rasa 300.		Fase: --	Cronologia: Contemporània.	
DEFINICIÓ :	Nivell de rebliment de rases de servei recents.			
DESCRIPCIÓ :	Sauló de color ataronjat, amb restes de material constructiu contemporani, Cobria serveis contemporanis. L'estrat s'estenia més enllà de la cota màxima de profunditat de la rasa (es documentà aproximadament a 10.41 m. s. n. m., aproximadament).			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		És reblert per	
	Cobreix a		És cobert per	303
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Memòria de la intervenció arqueològica al Carrer de la Canuda, 31-47, Avgda. Portal de l'Àngel , 9-11 de Cuitat Vella, Barcelona (Barcelonès).

DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA

DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

Documentació fotogràfica

Fotografia núm. 1.

Vista general de la zona on es va efectuar la rasa 100, mirant l'est-oest, al Carrer de la Canuda.

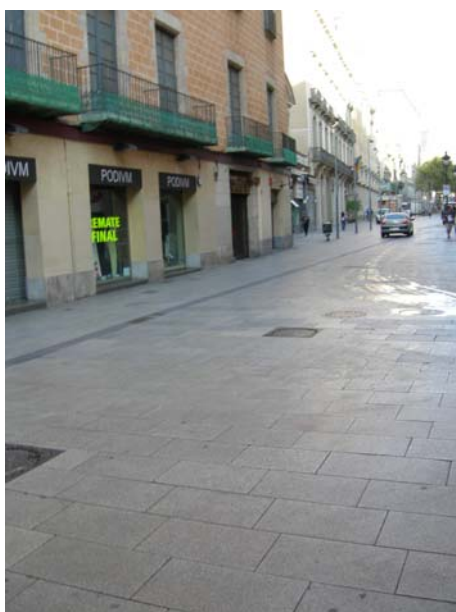
Fotografia núm. 2.

Vista general de la zona on es va efectuar la rasa 100, mirant l'oest-est, al Carrer de la Canuda.

Fotografia núm. 3.

Vista del Carrer Bertrallans, cantonada C/. de la Canuda, on es va efectuar la rasa 200, mirant sud.

Fotografia núm. 4.

Vista de l'Avinguda Portal de l'Àngel, on es va efectuar la rasa 300, mirant nord-oest.

Fotografia núm. 5.

Vista general de la zona de la rasa 100, al Carrer de la Canuda, en la seva màxima profunditat. Vista mirant l'oest-est.

Fotografia núm. 6.

Vista general de la zona de la rasa 100, al Carrer de la Canuda, en la seva màxima profunditat, i amb la canalització preparada. Vista mirant l'est- oest.

Fotografia núm. 7.

Vista de l'UE.205, Rasa 200. C/. Bertrallans, cantonada C/. de la Canuda, mirant al nord-est.

Fotografia núm. 8.

Vista de l' UE.206, en la rasa 200 del C/. Bertrallans, vista mirant al sud.

Fotografia núm. 9.

C/. Bertrallans, Rasa 200 en la seva màxima profunditat, amb la desaparició parcial de l' UE.206, en primer terme; l'UE.204, afectada parcialment i UE.205 amb la desaparició de la part construïda amb maons. Al fons de la foto, es pot observar la zapata de formigó, que també la va afectar, vista mirant nord-oest.

Fotografia núm. 10.

Vista general de la zona de la rasa 300, a la Avinguda del Portal de L'Àngel, en la seva màxima profunditat. Vista mirant al nord-oest.

Fotografia núm. 11.

Vista general de la zona de la rasa 300, on es faran les connexions, davant del cinema París a l'Avinguda del Portal de L'Àngel. Vista mirant l'est.

Fotografia núm. 12.

Vista parcial de la zona de la rasa 300, on es faran les connexions, davant del cinema París a l'Avinguda del Portal de L'Àngel. Vista mirant l'est.

TAULA CODIS PER A INVENTARI DE MATERIALS ARQUEOLÒGICS

CERÀMICA

1. CLASSIFICACIÓ

11000	Prehistòria	13050	campaniana/vernís negre indeterminada
11001	Neolítica	13051	precampaniana
11050	del Coure	13052	campaniana A
11101	del Bronze	13053	campaniana A tardana
11101	del Bronze antic	13054	campaniana B
11102	del Bronze mig	13055	campaniana B-oide
11103	del Bronze final	13056	campaniana C
12000	Protohistòrica sense determinar	13057	campaniana empuritàna
12001	feno-púnica indeterminada	13058	etrusca vernís negre
12002	feno-púnica engalba vermella	13059	imitacions campanianes
12003	feno-púnica engalba negra	13060	vernís negre púnic
12004	no-púnica engalba comuna		
12005	grega d'occident	13100	terra sigillata indeterminada
		13101	presigillata
12050	roja a torn	13102	T S precoç
12051	engalba roja	13103	T S aretina
12052	pintada	13104	T S itàlica
12053	comuna ibèrica	13105	T S tardo-itàlica
12054	grisa de la costa catalana	13106	T S sudgàl·lica
12055	grollera	13107	T S marmorata
12056	grans recipients d'emmagatzematge	13108	T S clara B
		13109	T S hispànica tardana
13000	Món Clàssic sense determinar	13110	T S hispànica indeterminada
13001	grega indeterminada	13111	T S africana A
13002	<i>buchero nero</i>	13112	T S africana A/D
13003	àtica figures negres	13113	T S africana A/C
13004	àtica figures vermelles	13114	T S africana C
13005	àtica vernís negre	13115	T S africana D
13006	taller de les petites estampetes	13116	T S africana indeterminada
13007	taller de Rhode	13117	imitacions T S hispànica
13008	taller de Nikia-Ion	13118	T S clara
13009	taller de pàteres 3 palmetes radials	13119	T S lucente

13120	paleocristina grisa	13300	àmfora indeterminada
13121	paleocristina ataronjada	13301	àmfora massaliota
13122	<i>late Roman C</i>	13302	àmfora feno-púnica
13123	produccions orientals (corintia)	13303	àmfora ebussitana
13124	vidriada romana	13304	àmfora romana
13125	imitacions clara D	13305	àmfora greco-itàlica
13126	paleocristina pintada	13306	àmfora itàlica
		13307	àmfora gà·lica
13150	parets fines indeterminades	13308	àmfora hispànica
13151	parets fines itàliques	13309	àmfora bètica
13152	parets fines d'Acco	13310	àmfora de la Tarraconense
13153	parets fines sudgà·liques	13311	àmfora lusitana
13154	parets fines "clofolla d'ou"	13312	àmfora africana
13155	parets fines hispàniques	13313	àmfora oriental
13156	imitacions parets fines	13314	suports d'àmfores
		13315	amforiscs
13200	llàntia indeterminada	13316	disc terra cuïta
13201	llàntia grega	13317	taps
13202	llàntia republicana	13318	fragments vasos retallats
13203	llàntia republicana vernís negre	13319	altres accessoris
13204	llàntia imperial	13320	<i>dollia</i>
13205	llàntia imperial de volutes	13321	àmfora rodia
13206	llàntia imperial de disc	13322	àmfora corintia
13207	llàntia africana de canal	13323	àmfora Samos
13208	llàntia africana		
13209	llàntia africana paleocristiana	13400	comuna a torn oxidada d'època indeterminada
13210	llàntia africana ARS	13401	comuna a mà oxidada d'època indeterminada
		13402	comuna a torn reduïda d'època indeterminada
13250	comuna oxidada	13403	comuna a mà reduïda d'època indeterminada
13251	comuna reduïda	13404	comuna oxidada d'època indeterminada
13252	comuna baix-imperial	13405	comuna reduïda d'època indeterminada
13253	comuna engalba blanca	13406	comuna a torn bescuitada indeterminada
13254	comuna engalba negra		
13255	comuna engalba vermella	13500	comuna oxidada medieval
13256	comuna roig pompeïà	13501	comuna reduïda medieval
13257	comuna itàlica	13502	comuna bescuitada medieval
13258	comuna africana de cuina		
13259	comuna emporitana oxidada		
13260	comuna de cuina acurada		
13261	imitacions comuna africana		
13262	comuna bescuitada		
13263	ceràmica comuna de Lípari		
13264	ceràmica daurada		
13265	ceràmica eivissenca tardo antiga		
13266	ceràmica de Pantelleria		
13267	ceràmica itàlica tardo antiga		

14000	Món medieval i modern indeterminat	14126	blanca i blava de la cirera
14001	comuna oxidada a mà	14128	blanca i blava Paterna-Manises
14002	comuna oxidada a torn	14129	blanca i groga “orla d’influència del Renaixement”
14003	comuna oxidada vidriada		
14004	comuna reduïda a mà	14200	reflex metàl·lic
14005	comuna reduïda a torn	14201	reflex metàl·lic producció catalana
14006	comuna reduïda vidriada	14202	reflex metàl·lic de l’ungla
		14203	reflex metàl·lic de sanefa amb gallons
14050	islàmica indeterminada	14204	reflex metàl·lic de sanefa amb fulles
14051	islàmica verd-manganès	14205	reflex metàl·lic de sanefa en negatiu
14052	islàmica melada	14206	reflex metàl·lic decoració floral
14053	islàmica corda seca total	14207	reflex metàl·lic de fons picat
14054	islàmica corda seca parcial	14208	reflex metàl·lic de pinzell-pinta
14055	islàmica esgrafiada	14209	reflex metàl·lic decoració geomètrica
14056	islàmica pintada	14210	reflex metàl·lic amb lletres o anagrames
14057	islàmica daurada reflex metàl·lic	14211	reflex metàl·lic i blava
14058	islàmica a motlle	14212	reflex metàl·lic de Paterna
14059	islàmica comuna oxidada	14213	reflex metàl·lic de Manises
14060	islàmica comuna reduïda	14214	reflex metàl·lic de Paterna-Manises
14061	islàmica manganès sota coberta melada	14215	reflex metàl·lic sanefa reticulada
14062	islàmica vidrada		
14100	vidrada blanca	14250	blanca i manganès
14101	blanca i blava	14251	blanca-manganès blau i manganès
14102	blanca i blava de Barcelona	14252	blanca-manganès verd i manganès
14103	blanca i blava catalana	14253	blanca-manganès verd i manganès de Paterna
14104	blanca i blava d’orles diverses	14254	blanca-manganès verd i manganès de Manises
14105	blanca i blava de la botifarrada	14255	blanca-manganès verd i manganès catalana
14106	blanca i blava de l’arracada	14256	blanca-manganès i verd
14107	blanca i blava d’influència francesa	14257	blanca-manganès i polícroma
14108	blanca i blava de la cirereta		
14109	blanca i blava de faixes o cintes	14300	pisa blanca
14110	blanca i blava de la Segarra	14301	pisa decorada
14111	blanca i blava d’Escornalbou	14302	porcellana
14112	blanca i blava de la panotxa	14303	Pickman/Cartuja
14113	blanca i blava regalats	14304	d’importació
14114	blanca i blava de Poblet	14305	maiolica lligur
14115	blanca i blava de sanefa negativa	14306	polícroma
14116	blanca i blava de transició		
14117	blanca i blava amb la Tau	14400	vaixella segle XX
14118	blanca i blava d’influència de Savona		
14119	blanca i blava corbata o palmera	15000	material ceràmic no recipient
14120	blanca i blava ditada		
14121	blanca i blava de blondes		
14122	blanca i blava de Paterna		
14123	blanca i blava de Manises		
14124	blanca i blava de Manises i groga		
14125	blanca i blava de la figueta		

2. DEFINICIÓ DEL FRAGMENT

sense forma	SN
sense definir	SD
perfil sencer	PS
vora	VO
nansa	NA
arrencament de nansa	AN
coll	CO
carena	CR
llavi	LL
fons	FO
abocador	AB
escòria	ER
pom agafor	AG
broc	BR
orelleta	OR
peu	PE
pivot	PI
bec	BE

Per a llànties:

<i>Infundibulum</i>	IN
Pico (<i>rostrum</i>)	RO
Orla (<i>margo</i>)	MA
Disc	DI
Volutes	VL

3. TIPOLOGIA: Per materials del Món Clàssic amb una tipologia ja establerta.

ABAS.	Abascal
AFRIC.	Africana
AGUARD.	Aguarod
ALM.	Almagro
ATL.	Atlante
BAIL.	Bailey
BEL.	Beltran
BRUCK.	Bruckner
DECHEL.	Dechelette
DRAG	Dragendorf
DRES.	Dressel
EBUS.	Ebusitana
GOUD.	Goudineau
H.	Hayes
HALT.	Haltern
HERM.	Hermet
KEAY	Keay

LAMB.	Lamboglia
LAIET.	Laietana
LOPEZ	López Mullor
LUDOW.	Ludowici
M.	Morel
MEZQ.	Mezquiriz
OBER.	Oberaden
OELM.	Oelman
OST.	Ostia
OSW.	Oswald
PALL.	Pallarès
PASC.	Pascual
RIG.	Rigoir
RITT.	Ritterling
SAL.	Salomonson
SPT.	Spitzer

4. FORMA: Per a materials no classificats tipològicament. Bàsicament, ceràmiques prehistòriques, medievals i modernes)

Ceràmica a mà:

bol/vas carenat	BCA
bol/vas cilíndric	BCI
bol/vas bitroncocònic	BBT
bol/vas troncocònic	BTR
bol/vas elíptic	BEL
bol/vas globular	BGL
bol/vas globular amb coll	BGC
bol/vas germinat	BGE
bol/vas múltiple	BMU
bol/vas ovoide	BOV
bol/vas perfil en S	BPS
bol/vas semiesfèric	BSE
bol/vas subesfèric o subesfèric de vora exvasada	BSU
copa	COP
cullera	CUL
formatgera	FOR
forma indeterminada	FIN
fragment retallat no perforat	FRN
fragment retallat perforat	FRP
gresol	GES
paleta	PAL
plat carenat	PCA
plat/tapadora	PLT

plata PLA
suport SOP
tassa TAS

Ceràmica a torn:

Ceràmica grega

Alabastró ALA
Àmfora AMF
Aryballos ARY
Hydria HYD
Kalathos KAL
kratera calze KCA
kratera campana KCP
krateracolumnes KCO
kratera volutes KVO
kylix KYL
lebes LEB
lekythos LEK
oinochoe OIN
pelike PEL
skiphos SKI
stamnos STA
ungüentari bulb UBU
ungüentari fusiforme UFU
ungüentari UGU

Ceràmica clàssica, medieval i moderna

abeurador ABE
ampolla AMP
bací BAC
barral BLN
bol BOL
canalobre CAN
cassola CSS
cassola patina cendrosa CSC
càntir CAT
catúfol CAF
colador COL
copa COP
cossi COS
cremaperfums CRP
cubell CUB
escalfeta ESF
escudella ESC
escudella d'orelletes EOR
fogó FOG
formes amb abocador FAB
formes obertes FOB
formes tancades FTA

forma indeterminada FIN
fruiter FRU
gerra GER
gerreta GET
gerro GRR
gibrell GIB
got GOT
greixonera GRE
guardiola GUA
llàntia cassola i bec pessigat LCB
llàntia peu alt LPA
llàntia piquera LPI
llumanera LLU
menjadora MEN
mesura MES
morter MOR
motlle MOT
motlle sigillata MSG
olla OLL
olla patina cendrosa OPC
orsa ORS
pàtera PTT
plat PAT
plat d'ala PDA
plat/tapadora PTA
plat/tapadora vora fumada PTF
plata PLA
plat tallador PTL
poal POA
pot POT
pot de farmàcia PFA
rentamans REN
safata SAF
saler SLR
salsera SAL
servidora SEV
setrill SET
sitra SIT
suport SOP
suport d'anell SAN
suport rodet SRD
tallador TAL
tapadora TAP
tassa TAS
tenalla TEN
test TES
tinter TIN
tupí TUP
urna URN
xocolatera XOC

Material ceràmic no recipient (codi classificació 15000):

artefacte no definit	AND
bola	BLA
cilindres de forn	CFO
dena	DEN
fgura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fragment d'argila indet.	FAI
fussaiola	FUS
joguina	JOG
màscara	MAS
pes de teler circular	PTC
pes de teler oval	PTO
pes de teler rectangular	PTR
pes de teler indeterminat	PTI
pes de teler troncocònic	PTT
pipes	PIP
placa	PLC
rodet	ROD
tres peus terrisser	TPT
disc circular terrisser	DCT
suport llar de foc	SLF
peça circular foradada	PCF

4. TÈCNICA

a mà	MA
a torn	TO
a torn lent	TL
a motlle	MO
motlle cistelleria	MC
ensablada	EN
indeterminada	IN

5. DECORACIÓ

acanalada	AC
aiguada	AG
aplicació	AL
aplicació metàl·lica	AM
aplicació pasta blanca	AL
aplicació pasta roja	AR
aplicació pedres	AP
baquetons	BA
barbotina	BB
bigoti	BI

botons	BO
calada	CA
cordons digitacions	CD
cordons incisió	CI
cordons impressió	CM
cordons llisos	CL
cordons pessigats	CP
ditada	DI
esgrafiada	ES
excisa	EX
impresa canya/os	IO
impresa cardial	IC
impresa cistelleria	IL
impresa digitada	ID
impresa espàtula	IE
impresa estampillada	NP
impresa pinta	LL
impresa punxó	MA
impresa puntillada	MG
impresa raspatllada	MO
impresa teixit	IT
impresa ungulada	IU
impresió fent incisió	IM
impressions diverses	IF
incisa	IN
incisa pintada	NP
llengüeta	LL
mamellons	MA
mangra	MG
motlle	MO
mugró	MU
ondulació en vora	OV
perforada	PF
pessigada	PE
pintada blanca	PB
pintada negra	PN
pintada roja	PR
pintada roig-marronós	PM
polícroma	PP
pseudoexcisa	PS
rodeta	RO
vernís roig	VR

6. PASTA

grollera	GO
grollera oxidada	GO
grollera reduïda	GR
grollera mixta	GM
acurada oxidada	AO

acurada reduïda	AR
acurada mixta	AM
acurada bescuitada	AB
grollera bescuitada	GB
bescuitada	BE
caolinítica	CA

7. ACABATS

allisat	AL
allisat amb fang	AF
arenós	AR
brunyit	BR
encastació de fang	EF
engalbat	EN
esmaltat	EM
espatulat	ES
estriat	ET
marques terrisser	MT
pàtina cendrosa	PC
pentinada	PE
pintat	PI
rugós	RU
<i>strice</i>	ST
vernissat	VE
vidrat	VI

METALL

1. CLASSIFICACIÓ

20000	indeterminat
20001	bronze
20002	ferro
20003	plata
20004	or
20005	plom
20006	aleacions diverses
20007	altres metalls
20008	coure

2. FORMA

agulla	AGU
agulla de cap	AGC
alabarda	ALB
àncora	ANC
anell	ANL
anella	ANE
arracada	ARR
arreus de cavall	ARC
artefacte indeterminat	ATI
ast	AST
bala	BAL
barra	BRR
bola/boleta	BLT
bomba	BOM
botó	BOT
braçalet	BRA
braser	BRS
cadena	CAD
clau	CLA
dena	DEN
destral	DRT
diadema	DMA
didal	DID
elements de carro	ECR
elements religiosos	ERE
enformador	ENF
escarpa	EPA
escòria	ESR
escultura	ESC
escut	EST
espasa	ESP
falcata	FAL
fíbula indeterminada	FBI

fíbula anular	FAN
fíbula d'apèndix caudal	FAC
fíbula de bucla	FBU
fíbula de naveta	FNA
fíbulade pivot	FPV
fíbula doble ressort	FDR
fíbula indígena de colze	FIC
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fil/frag. riscle/anell/braçalet	FFR
frontissa	FTS
ganivet	GNV
gerra	GER
globelet	GOB
llingot	LIN
mirall	MRL
moneda	MON
pectoral	PEC
penjant	PJA
pinces	PNC
placa	PLC
pondius	PON
punta fletxa	PFL
punta llança/javelina	PLJ
punxó	PNX
punyal	PNY
serra	SER
sivella	SIV
vas	VAS
xinxeta	XIN

3. TÈCNICA

forja	FJ
fosa	FS
cisellar	CS
repussar	RP
calat	CL

VIDRE

1. CLASSIFICACIÓ

30000	vidre
30001	pasta vítrea
30002	cristall
30003	escòria

2. DEFINICIÓ DEL FRAGMENT

sense forma	SF
sense definir	SD
perfil sencer	PS
vora	VO
nansa	NA
arrencament de nansa	AN
coll	CO
carena	CR
llavi	LL
fons	FO
peu	PE
pivot	PI
bec	BE
pom/agafador	AG
escòria	ER
boca	BO

3. FORMA

fragment no definit	VIN
ampolla	AMP
amforisc	VAR
barreta	BAR
bol	BOL
camafeu	VCS
copa	COP
dena	DEN
element construcció	VEC
element d'ús funerari	VEF
element d'ús personal	VEP
flascons	VFL
gerra	GER
plat	PAT
plata	PLA
setrill	SET
ungüentari	UGU
vas	VAS

4. TÈCNICA

realització no definida	VIN
vidre-mosaic	AMP
motlle decorat	VAF
motlle baix relleu	MB
motlle volum rodó	MR
poliment	VL
tallat	VT
gravat	VG
amb aplicacions	VA
fondi d'or	VO
pintat	VP
bufat	VG

MATERIAL LÍTIC

1. CLASSIFICACIÓ

40000	indeterminat	anell	ANE
40001	sílex	artefacte indeterminat	ATI
40002	quars	artefacte no definit	ATD
40003	jaspi	baix relleu	BAR
40004	granit	bala	BAL
40005	arenisca	bola	BLA
40006	volcànic	braçalet	BRA
40007	micaesquistos	braçalet d'arquer	BÇA
40008	caliça	cassoleta	CTA
40009	marbre	dena	DEN
40010	alabastre	enformador	ENF
40011	conglomerat	escultura	ESC
40012	travertí	figura zoomorfa	FZM
40013	pissarra	figura antropomorfa	FAN
40014	pedres precioses	gresol	GES
40015	minerals	inscripció	INS
40016	fòssils	mà de molí	MMO
40017	rierencs	molí barquiforme	MBA
40018	calcària	molí (roda)	MOL
		morter	MOR
		motlle de fundició	MFU
		peça circular foradada	PCF
		peça circular no perforada	PCN
		pedestal	PED
		penjant	PJA
		placa	PLC
		placa decorada	PDC
		placa foradada	PFD
		punyal	PNY
		sarcòfag	SAR

2. FORMA

pedra tallada no retocada ascla	ASC
pedra tallada no retocada fulla	FLL
pedra tallada no retocada rebuig	REB
nucli fragmentat	FNU
nucli amb còrtex	NCO
nucli sense còrtex	NSC
pedra retocada perforador	PFD
pedra retocada gratador	GRA
pedra retocada rascadora	RAS
pedra retocada làmina de dors	LDO
pedra retocada làmina retocada	LRE
pedra retocada punta de dors	PDO
pedra retocada punta (retoc simple)	PUN
pedra retocada geomètric	GEO
pedra retocada denticulat	DNT
pedra retocada truncadura	TRU
pedra retocada punta de fletxa	PFL
pedra retocada osca	OSC
pedra polida cisell	CIS
pedra polida destal	DTA
allisador	ALS
àncora	ANC

MATERIALS CONSTRUCCIÓ

1. CLASSIFICACIÓ

50000	alabastre
50001	arenisca
50002	elements ceràmics
50003	estuc/arrebossat
50004	fusta
50005	ímbrex
50006	indeterminat
50007	maó
50008	marbre
50009	morter
50010	mosaic
50011	tessel·les
50012	opus signinum
50013	pintura/estuc pintat
50014	rajoles
50015	tegula
50016	tegula “mammata”
50017	tegula de suports
50018	terracotes
50019	tovots/tapial
50020	cornisa
50021	columna
50022	capitell
50023	carreu
50024	antefix
50025	canonada
50026	gàrgola
50027	tubuli
50028	teula vidrada
50029	teula
50030	rajola blanca i blava (XVI)
50031	rajola blanca i blava moderna (XVII-XVIII)
50032	rajola polícroma (XVIII- XIX)
50033	rajola polícroma anterior (XVIII)
50034	rajola blanca i blava anterior (XVIII)
50035	canaló
50036	motllura
50037	rajola vidrada
50038	totxana

MATÈRIA ORGÀNICA

1. CLASSIFICACIÓ

60000	matèria orgànica general
60001	os
60002	ivori
60003	closca
60004	fusta treballada
60005	teixit
60006	cuïro
60007	vegetals
60008	paper
60050	restes antropològiques
60051	macrofauna
60052	microfauna
60053	fauna aquàtica
60054	malacofauna
60055	fusta no treballada
60056	carbó
60057	granes
60058	fauna terrestre no definida

2. FORMA

agulla	AGU
agulla de cap agulla o punxó	AGC
ampolla	AMP
anell	ANE
aplic	APL
artefacte d'os/petxina/ibori	OPI
artefacte no definit	AND
beiana	BEI
bossa	BSA
botó	BOT
braçalet	BRA
caixa	CXA
calçat	CÇA
cistell	CTL
cistelleria	CIS
corda	CDA
corn tallat	COT
cullera	CUL
cullereta tocador	CUT
dau	DAU
dena	DEN
dent decorada	DTD
dent perforada	DTP

diari	DIA
enformador	ENF
espàtula	ESP
falange decorada	FLD
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fitxa de joc	FIJ
frontissa	FTS
fus	FUS
fusta frag. indet.	FFI
fusta construcció naval	FCO
fusta construcció	FCN
ganxet	GAN
mànec	MEC
marcador	MCD
penjant	PJA
petxina frag. polida	POP
pinta	PNT
polidor	PUL
punta fletxa	PFL
punxó	PNX
punyal	PNY
raspall	RAS
resquill apuntat	RQA
sabates	SAB
tapadora	TAP
teixit	TXI
ullal porc sengnar tallat	UPS

3. TÈCNICA

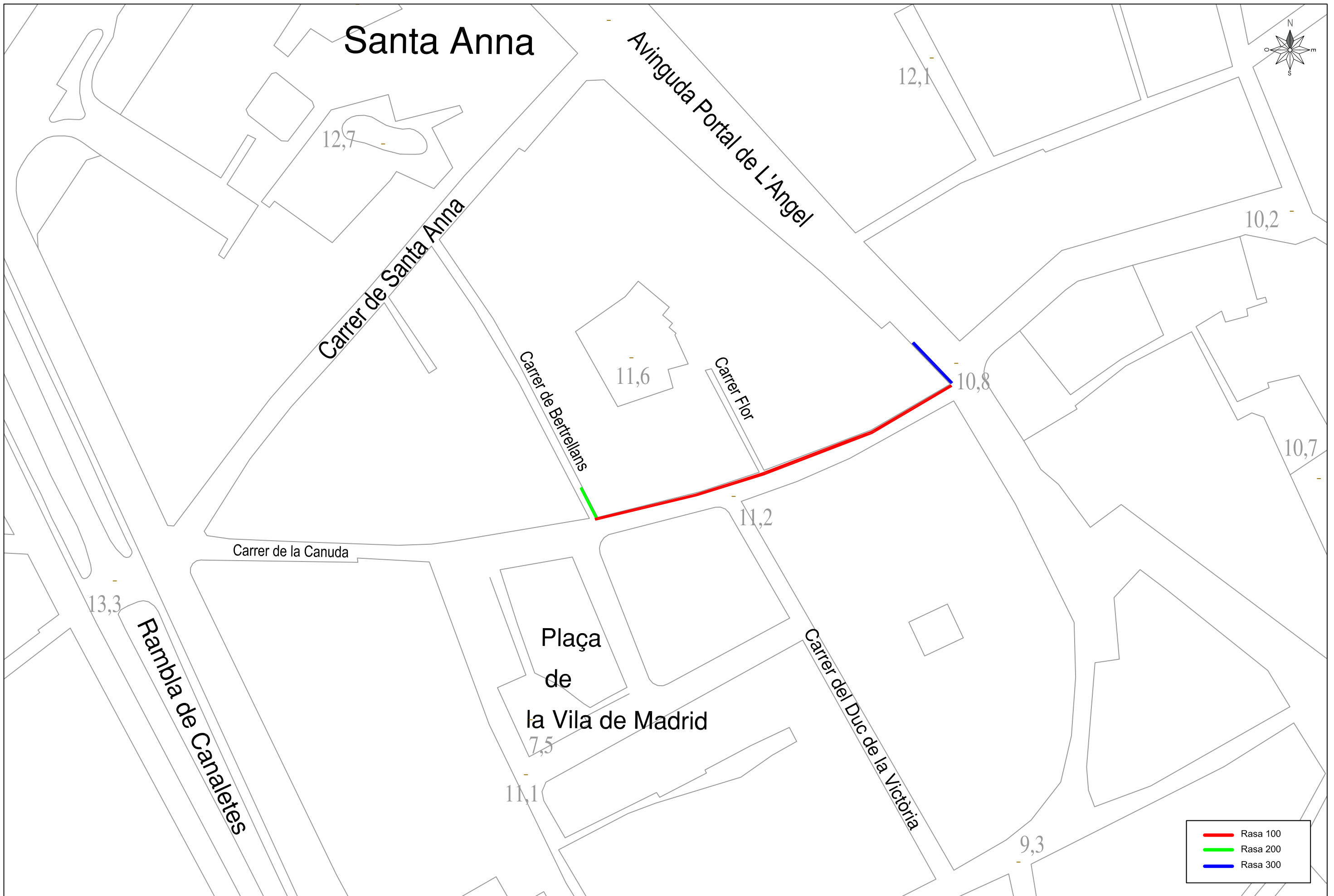
matèria prima sense modificar	MPS
matèria prima en procés de fabricació	MPF
matèria prima modificada	MPM

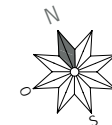
MOSTRES PER A ANÀLISIS

70000	terra
70001	morter
70002	pedra
70003	metall
70004	carbó (anàlisi antracològica)
70005	pol·len
70006	granes
70007	llavors
70008	carbó (C14)

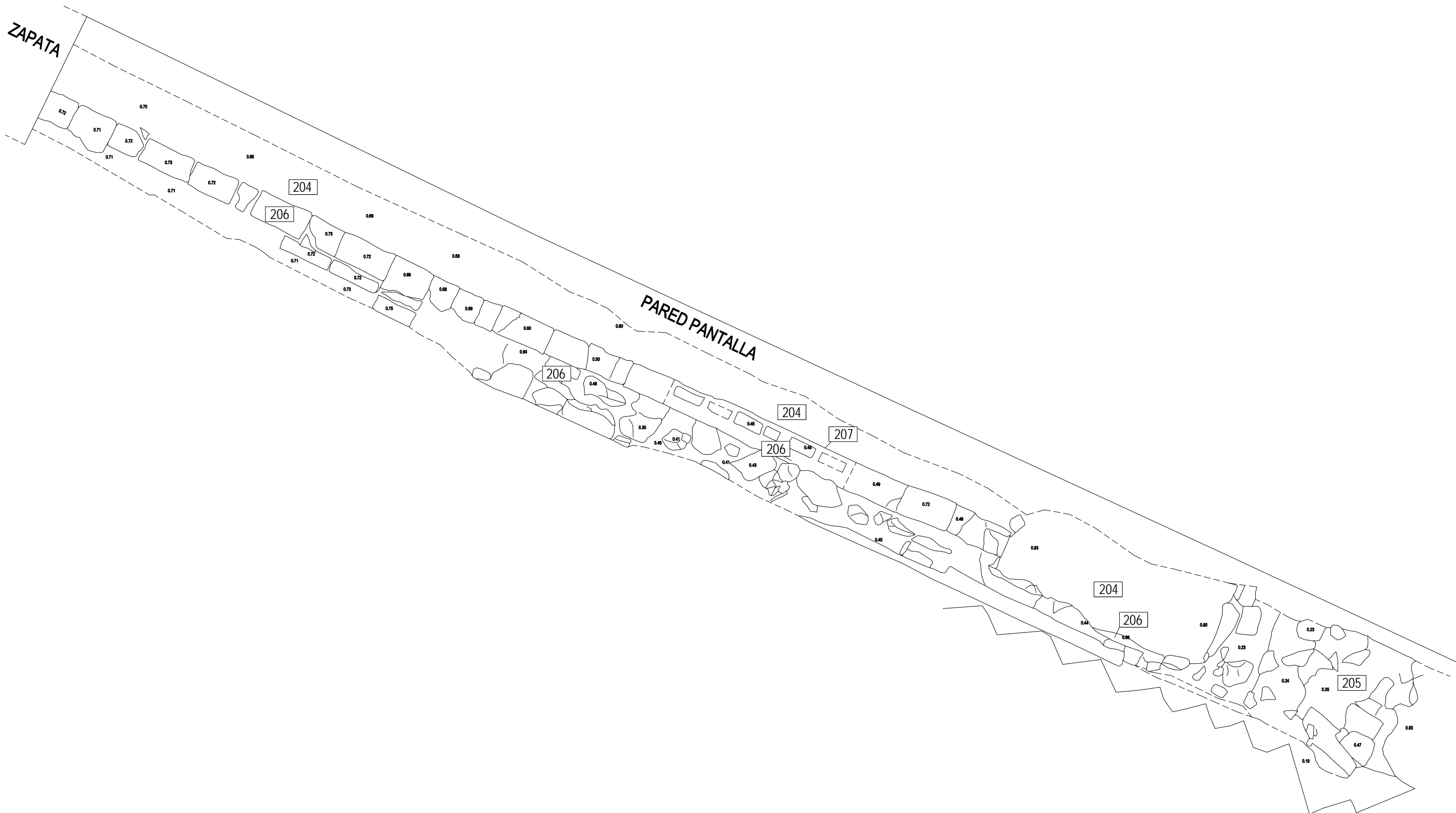
INVENTARI DEL MATERIAL ARQUEOLÒGIC de la intervenció arqueològica al Carrer de la Canuda, 31-47, Avgda. Portal de l'Àngel , 9-11 de Cuitat Vella, Barcelona (Barcelonès)

UE.	QUANTITAT	DESCRIPCIÓ	MATERIAL	CRONOLOGIA	OBSERVACIONS
204	23	MON	20001	S.XIX	
204	2	BOT	60001	S.XIX	
204	1	SIV	20006	S.XIX	Tanca de moneder
204	2	BLT	50006	S.XIX	
204	1	SN/FIN	14003	S.XIX	
204	6	PLC	20001	S.XIX	

ZAPATA

PARED PANTALLA

204

206

206

204

207

206

204

206

205

MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT
AJUNTAMENT DE BARCELONA

EXCAVACIÓ:
Intervenció arqueològica realitzada al carrer Canuda, 37-47, Avgda Portal de l'àngel, 9-11. Citat Vella
Codi MHCB: 030/06

ARQUEÒLEG DIRECTOR:
CARLES NAVARRO

PLANIMETRIA:
J. IGNACIO JIMENEZ

ESCALA NUMÈRICA I GRÀFICA:
1:1000
Original DIN-A3

NOM:
MUR RASA 200

DATA:
SETEMBRE 2008

FULL:
02